

Keskusteluaiheita Discussion papers

Mikael Ingberg*

KAPITALINKOMSTBESKATTNINGENS

NEUTRALITET I FINLAND

No 275

11.11.1988

* En första version av denna artikel presenterades på Det 26 Nordiska Nationalekonomiska Mötet i Oslo 18-19 augusti 1988.

ISSN 0781-6847

This series consists of papers with limited circulation, intended to stimulate discussion. The papers must not be referred or quoted without the authors' permission.

INGBERG, Mikael, KAPITALINKOMSTBESKATTNINGENS NEUTRALITET I FINLAND. Helsinki : ETLA, Elinkeinoelämän Tutkimuslaitos, The Research Institute of the Finnish Economy, 1988. 32 s. (Keskusteluaiheita, Discussion Papers, ISSN 0781-6847 ; 275).

ABSTRACT: The purpose of the paper is to give a background to and to discuss the consequences of the planned reform of the income tax system in Finland. The paper especially focuses on the taxation of capital income.

In the first part of the paper, the personal income tax system is discussed. The rules according to which capital income is taxed at the household level are described and the proposed changes are discussed.

In the second part of the paper, the corporate income tax system is discussed. The proposed system of elimination of the double taxation of dividends (avoir fiscal) is described as well as the valuation rules of inventories and other assets.

KEY WORDS: Taxation, capital income

1. INLEDNING

Under det senaste året har i Finland pågått ett intensivt beredningsarbete för den totalreform av inkomstbeskattningen, som den nu sittande regeringen utlovade i sitt program. Målsättningen för reformen, som den uttrycktes i regeringsprogrammet, är tudelad. För det första vill regeringen sänka den s.k. marginalsikten i alla inkomstgrupper. För det andra vill man befrämja neutraliteten speciellt i kapitalinkomstbeskattningen.

I denna artikel har jag antecknat några synpunkter speciellt på kapitalbeskattningens neutralitet.

Framställningen är uppdelad i två block. I avsnitt 2 diskuterar jag kapitalinkomstbeskattningens neutralitet ur det enskilda hushållets synvinkel. I detta avsnitt har jag inte försökt göra en integrerad ansats - jag lämnar beskattningen av företagssektorn helt utanför diskussionen - utan synvinkeln är närmast det kapitalplacerande hushållets, spararens. I avsnitt 3 diskuterar jag sedan ett antal frågor från företagsbeskattningens område. Här är greppet åtminstone delvis integrerat, speciellt i avsnitt 3.1 där den finansiella neutraliteten belyses.

2. KAPITALINKOMSTBESKATTNINGEN AV FYSISKA PERSONER

I detta avsnitt granskar jag det finländska skattesystemet för kapitalinkomster sett ur det individuella hushållets synvinkel. Neutralitetsbegreppet definieras därför utgående från ett hushåll, som önskar placera sina besparingar på den finländska kapitalmarknaden vitt definierad.

2.1 Vad är kapitalinkomst?

I praktiken är det inte alltid helt klart hur hushållens kapitalinkomster bör definieras. Utgångspunkten i denna artikel är tanken att all förmögenhet producerar kapitalinkomst. Utgående från detta tänkesätt kan man få en uppfattning om kapitalinkomsternas fördelning på olika inkomstslag utgående från fördelningen av hushållens förmögenhet. Jag känner inte till att en dylik undersökning skulle ha gjorts i Finland. En utgångspunkt för vår betraktelse kan emellertid följande sammanställning från Sverige ge.

Tabell 1. En uppskattning av medelförmögenheten för en 15 år fylld person i Sverige, kr (1986).

	kr	%
Pensionsförmögenhet (ink. ATP)	209 000	40,1
Bostad	152 000	29,2
Varaktiga konsumtionsvaror	89 000	17,1
Depositioner, aktier och övr. finansiella fordringar	45 000	8,6
Företagarförmögenhet (ink. jord- och skogsbruk)	26 000	5,0
TILLSAMMANS	521 000	100,0
Skulder	-73 000	14,0
NETTOFÖRMÖGENHET	448 000	86,0

Källa: Hansson (1986)

En viss uppfattning om förmögenhetsfördelningen i Finland kan vi få från följande tabell över den i förmögenhetsbeskattningen skattepliktiga förmögenheten (tabell 2).

Utgående från uppgifterna i tabellerna 1 och 2 får man en första bild av de inkomstslag, som vi inkluderar i vårt kapitalinkomstbegrepp.

Tabell 2. Fysiska personers skattepliktiga tillgångar, skulder och beskattningsbara förmögenhet i Finland 1986.

	Mrd. mk	Mrd.mk	%
Pensionsförmögenhet		0,1	0,0
livräntor	0,1 ¹⁾		
Bostad		173,6	61,9
bostadsaktier, egen bostad	66,3		
andra bostadsaktier	10,4		
fastighet, egen bostad	64,4		
andra fastigheter	20,5		
jordbruksfast. som egen bostad	12,0		
Varaktiga konsumtionsvaror		19,4	6,9
fortskaffningsmedel	19,4		
Finansiella fordringar		28,9	10,3
fordringar	5,3 ¹⁾		
aktier	23,7		
Företagarförmögenhet		58,4	20,8
jord- och skogsbruk	35,5		
tillgångar från yrke och rörelse	13,8		
andel av sammanslutnings tillg.	6,9		
övrig förmögenhet	2,0 ¹⁾		
TILLSAMMANS		280,4	100,0
Skulder		128,2	45,7
jord- och skogsbruk	18,0		
näring och yrke	14,1		
andel av sammanslutn. gäld	0,4		
övriga	95,8		
NETTOFÖRMÖGENHET		153,1	54,6
(beskattningsbar förmögenhet ²⁾)		108,0	38,5)

1) Uppskattning. Tillsammans 7,4 mrd. mk

2) Skillnaden mellan nettoförmögenheten och den beskattningsbara förmögenheten beror på specialstadgandena för bostadsförmögenhet (IFL 50 §)

Källa: Skattestyrelsens preliminära uppgifter 29.10.1987

2.2 Gränsdragningsproblem

Innan vi startar en diskussion om nivån på dagens kapitalinkomstbeskattning i Finland kan det också vara skäl att ta fram ett par gränsdragningsproblem mellan kapitalinkomster och övriga inkomster. Vi kan tänka oss åtminstone två typer av gränsdragningsproblem, nämligen

- (i) gränsdragningen mellan arbets- och kapitalinkomster, och
- (ii) gränsdragningen mellan konsumtions- och investeringsvaror, av vilka de senare kan anses ge avkastning (kapitalinkomst) och de förra ej.

Gränsdragningsproblem mellan arbets- och kapitalinkomster uppstår på åtminstone två plan. För det första uppstår gränsdragningsproblem mellan arbets- och kapitalinkomster för s.k. företagareinkomst. Detta problem har också uppmärksammats i finländsk lagstiftning och problemet har givetvis stor relevans i ett system där kapitalinkomster men inte arbetsinkomster sambeskattas (IFL 17 b§). I samband med den nu planerade reformen kommer detta gränsdragningsproblem av allt att döma att minska i betydelse i och med att särbeskattning för makar införs också för kapitalinkomster.

Ett annat gränsdragningsproblem ansluter sig till problematiken kring s.k. "mänskligt kapital". Det verkar självklart, att en del av den löneinkomst, som en högre utbildad person erhåller, är en ersättning för det utbildningskapital han har investerat i. Det är också intressant att konstatera, att kommissionen för beskattning av förmögenhetsinkomster i sitt betänkande föreslår, att studielåneräntor skall ges en specialställning då det gäller att begränsa avdragsrätten på räntor överhuvudtaget (KB 1987:37, sid. 44).

Det andra gränsdragningsproblemet gäller skillnaden mellan konsumtions- och investeringsvaror. Traditionellt brukar man anse, att en vara är en investeringsvara ifall dess sannolika användningstid är lång (exempelvis över ett år). I ett s.k. idealt inkomstskattesystem är avkastningen (hyran) av varaktiga konsumtionsvaror och investeringsvaror skattepliktig inkomst. I praktiken är det emellertid knappast någon annan investerings-

vara än den egna bostaden, som har ansetts ge upphov till inkomst, s.k. bostadsinkomst.

2.3 Kapitalinkomstbeskattningens nivå

För att vi skall få en uppfattning om kapitalinkomstbeskattningens nivå för fysiska personer i Finland före den planerade skattereformen, har jag sammanställt följande tabell (tabell 3). Jag redovisar beräkningen med hjälp av två inkomstbegrepp p.g.a. grändsdragningsproblemen, som beskrevs ovan.

Tabell 3. Fysiska personers beskattningsbara kapitalinkomst i Finland år 1986, milj. mk.

	Inkomst- begrepp 1	Inkomst- begrepp 2
Bostadsinkomst	92,7	92,7
Hyses- och fastighetsinkomst	1 087,2	1 087,2
Ränteinkomst	360,0	360,0
Dividendinkomst	908,2	908,2
Försäljningsvinster		
tillfällig försäljningsvinst	326,3	326,3
egendoms överlåtelsevinst	14,0	14,0
Kapitalinkomstandel av lantbruksinkomst	-	2 191,1
Kapitalinkomstandel av inkomst från rörelse och yrke	-	577,2
Kapitalinkomstandel av inkomst från samman- slutning	-	449,8
SKATTEPLIKTIG KAPITALINKOMST	2 788,4	6 006,5
Avdrag för bostadslåneräntor	4 595,1	4 595,1
Avdrag för räntor på s.k. konsumtionslån	1 518,6	1 518,6
Avdrag för räntor på lån som hänför sig till förvärvsverksamhet	157,3	157,3
Förmögenhetsinkomst-avdrag	1 488,5	1 488,5
Avdrag för pensionsförsäkringsavgifter	455,9	455,9
Avdrag för livförsäkringsavgifter	567,0	567,0
Avdrag för vissa ränteinkomster	10,2	10,2
Inkomstkällas förlustavdrag	-	439,9
Förmögenhetsskatteavdrag	23,1	23,1
AVDRAG SAMMANLAGT	8 815,7	9 255,6
BESKATTNINGSBAR KAPITALINKOMST	-6 027,3	-3 246,1
Pensionsinkomster	36 842,5	
Pensionsinkomst-avdrag	6 691,9	

Källa: Statistikcentralen, inkomst- och förmögenhetsstatistik, 1986. Skattestyrelsen

Tabell 3 kräver ett antal kommentarer.

För det första är det skäl att påpeka, att tabell 3 inte ger en integrerad bild av kapitalinkomstbeskattningen i Finland. Sålunda blir en del kapitalinkomster givetvis beskattade inom samfundssektorn (närmast aktiebolagens inkomstbeskattning). Till denna beskattningsform återkommer jag senare.

För det andra kan man konstatera, att tabell 3 inte innehåller en fullständig lista på kapitalinkomster för fysiska personer. Den kanske största bristen i inkomstförteckningen är pensionskapitalets avkastning. Problemet i detta sammanhang är, att pensionssparande i Finland som huvudregel beskattas enligt utgiftsmetoden - pensionsavgifter är i princip avdragbara det år de betalas och sedan beskattas såväl sparbelopp som avkastning när pensionen lyfts. I en granskning av den beskattningsbara kapitalinkomsten av den typ som görs i tabell 3 ges sålunda en alltför negativ bild av skattebasens bredd.¹⁾ Därför anges också pensionsinkomsten och det därtill hörande pensionsinkomstavdraget "utom kolumn" i tabellen.

Slutintrycket av tabell 3 blir trots allt - trots de ovan framhållna reservationerna - att kapitalinkomstbeskattningens nivå för fysiska personer är mycket låg, kanske rentav negativ. Min uppfattning är också, att detta faktum är en av de främsta orsakerna till att en reform har ansetts nödvändig.

---

1) I detta sammanhang kan konstateras, att utgiftsbeskattning är förmånligare än inkomstbeskattning. Denna förmånlighet accentueras i ett system där det beviljas ett särskilt pensionsinkomstavdrag i beskattningen.

2.4 Kapitalinkomstbeskattningen neutralitet

Då det gäller att diskutera kapitalinkomstens neutralitet ur hushållets/placerarens/den fysiska personens synvinkel, kan det vara skäl att klart skilja mellan två aspekter.

För det första berör jag skattesystemets arbitragemöjligheter, som närmast har att göra med frågan om symmetri mellan skattepliktiga inkomster och tillåtna avdrag, närmast ränteavdraget.

För det andra behandlas frågan om likvärdig beskattning av kapitalinkomster givet att avdragsfrågan är löst.

Innan vi går in på en närmare diskussion om neutraliteten i kapitalinkomstbeskattningen är det kanske skäl att konstatera, att vi här enbart begränsar oss till inkomstbeskattningen. För att få en totalbild av hur avkastningen på olika förmögenhetsslag beskattas, vore det viktigt att skapa sig en bild av alla skatter som riktar sig mot förmögenhetsslaget. Kapital-skatterna kan i princip indelas i tre typer, dvs.

(i) skatter som uttas på basen av förmögenhetens avkastning, dvs. närmast inkomstskatt och skatt på försäljningsvinster,

(ii) skatter som uttas på basen av innehav av förmögenhet, dvs. till exempel förmögenhetsskatt och gatuavgifter och

(iii) skatter som uttas på basen av överlåtelse av egendom, dvs. närmast arvs- och gåvoskatter samt stämpelskatten.

I denna artikel behandlar jag enbart inkomstbeskattningen.

2.4.1 Skattearbitrage

För att få en bild av de skattearbitragemöjligheter, som dagens inkomstskattesystem ger utrymme för, utnyttjar vi följande förenklade formel för den reala avkastningen på en placerares eget kapital¹⁾:

$$(1) \quad R = (1-m)r - p + s[(1-m)r - (1+m_L)r_L]$$

där R = det egna kapitalets reala avkastning

m = den marginals katt som riktar sig mot placeringen i fråga

r = placeringsobjektets nominella avkastning

p = inflationstakten

s = förhållandet mellan främmande och eget kapital

r_L = den nominella låneräntan,

m_L = den marginals katt, enligt vilken ränteavdraget får göras.

I en situation utan beskattning har uttrycket ovan följande form:

$$(1') \quad R = r - p + s(r - r_L).$$

Sålunda kan vi konstatera, att arbitragemöjligheter existerar i en situation där $r > r_L$: i denna situation anser vi emellertid, att finansmarknaden enbart fyller sin funktion. En placerare kan genom att uppta lån öka sin avkastning från det aktuella placeringsobjektet och resurser allokeras till de placeringsobjekt, som har den högsta avkastningen. En form av jämvikt kan sägas råda i en situation, där $r = r_L$.

---

1) Se också Korkman (1986).

Utgående från detta resonemang kan vår analys av skattearbitrage utgå från antagandet om att $r=r_L$. I denna situation kan vi skriva

$$(1a) \quad R = (1-m)r - p + s(m_L - m).$$

Utgående från uttrycket i ekvation (1a) kan vi konstatera, att skattesystemets arbitragemöjligheter hänger samman med kapitalinkomsternas resp. ränteavdragens effektiva marginalskatteprocenter. Ifall den effektiva marginalskatt, som appliceras på ränteavdraget - "skattenyttan" av ränteavdraget - är större än den marginalskatt, som appliceras på (någon) kapitalinkomst, uppstår skattearbitragemöjligheter.

Utan att gå in på detaljer kan vi i detta skede ge några synpunkter på vilken typ av skatteregler, som ger upphov till dylika arbitragemöjligheter i dagens finländska inkomstskattesystem.

Dessa synpunkter kan kanske klassificeras i tre grupper, dvs.

(i) Kapitalinkomsten är skattefri (den effektiva marginalskatten är noll) och full nominell avdragsrätt för låneräntor beviljas. Detta är fallet i Finland idag för en del ränteinkomster.

(ii) Kapitalinkomsten är skattepliktig enligt (någon form av) real princip och full nominell avdragsrätt för låneräntor beviljas. Detta kan idag sägas vara fallet för s.k. bostadsinkomst och för värdestegring (realisationsvinster).

(iii) Kapitalinkomsten är skattepliktig enligt (någon form av) nominell princip efter ett visst minimibelopp och full nominell avdragsrätt för

Låneräntor beviljas. Detta kan sägas vara fallet för hyres-, dividend- och (skattepliktiga) ränteinkomster idag. Detta beror på det s.k. förmögenhetsinkomstavdragets konstruktion.

De enligt min uppfattning större principiella förändringarna i skattereglerna, som av allt att döma kommer att genomföras i samband med den finländska skattereformen i detta avseende, berör närmast förmögenhetsinkomstavdragets konstruktion samt ränteavdraget.

Ränteavdraget kommer av allt att döma att förändras så, att enbart en viss procentuell andel av de nominella ränteutgifterna (i ett första skede 90 %) är avdragbara. Grundtanken bakom denna förändring är att beakta inflationen (real princip). Samtidigt innebär reformen, att den effektiva marginalskatt, som hänförs till ränteavdraget, faller (se ekvation (1a)) och skattearbitragemöjligheterna kringskärs. Maximibeloppet för ränteavdraget kommer också att kvarstå i någon form.

Förmögenhetsinkomstavdragets konstruktion kommer att förändras så, att enbart en viss andel av de kapitalinkomster, från vilka avdraget beviljas, får avdras (av allt att döma 50 %) upp till ett maximibelopp. I stället för total skattefrihet (upp till ett maximibelopp) kommer alltså enbart delvis skattefrihet att beviljas. Detta innebär, att marginalskatten för dessa inkomster stiger från noll till $0,5 \times m$ i ekvation (1a) och skattearbitragemöjligheterna kringskärs.

Någon fullständig reform av kapitalinkomstbeskattnings uppbyggnad då det gäller skattearbitrage kommer skattereformen i Finland av allt att döma emellertid inte att innebära.

2.4.2 Likvärdig beskattning av kapitalinkomsterna

I föregående avsnitt koncentrerade vi oss på den assymetri i behandlingen av kapitalinkomster och kapitalinkomstavdrag som leder till skattearbitrage. I detta avsnitt koncentrerar vi oss speciellt på frågan om hur olika typer av kapitalinkomster behandlas i beskattningen (i princip på den första delen av ekvation (1) ovan).

I en dylik betraktelse kan det vara skäl att repetera, att kapitalinkomst kan tänkas uppstå i åtminstone tre olika former, dvs.

- (i) i form av löpande kapitalinkomst som exempelvis räntor, dividender och hyror,
- (ii) i form av värdestegring, och
- (iii) i form av tjänster på varaktiga konsumtionsvaror som exempelvis bostadsinkomst.

I följande tabell har jag försökt göra en sammanställning över de principer, som kan sägas ligga till grund för de olika kapitalinkomstslagens beskattning för tillfället.

Ur tabell 4 framgår, att beskattningsprinciperna inte är enhanda utan att brokigheten tvärtom är stor. I detta avseende kan man knappast heller påstå, att den planerade skattereformen skulle föra med sig en radikal förbättring. En hel del detaljregler kommer av allt att döma att förändras och dessa förändringar kan kanske anses undanröja de värsta missförhållandena, men egentligen enbart en principiell förändring verkar bli genomförd. Denna reform gäller avkastningen på övrigt försäkringssparande, dvs. närmast liv/sparförsäkringar. Dessa försäkringars avkastning kommer i framtiden att beskattas enligt en blandning av real och nominell princip.

Tabell 4. Den nuvarande kapitalinkomstbeskattningens principer enligt inkomstslag.

	Löpande inkomster	Värdestegring	Övrigt
Räntor (vanliga depositioner, obligationer)	skattefri	-	-
Räntor (placeringskonton, övr. masskuldebrevslån)	nominell	-	-
Dividender	nominell	lindrig efter 5 år	-
Hyror och övrig fastighetsinkomst	nominell	lindrig efter 10 år	-
Bostadsinkomst ¹⁾	-	skattefri efter 1 år	real besk. av bost.inkomst
Avkastning på pensionskapital	-	-	utgiftsskatt
Avkastning på övrigt försäkringskapital	skattefri	-	-
Avkastning på skogskapital	-	-	arealbeskattning
Avkastning på företagarkapital	nominell	lindrig efter 5 år	-

1) Min uppfattning är, att den 3 procentiga avkastning, som bostadsförmögenhet anses ge, har som bakgrund en tanke om en "skälig" realavkastning.

2.4.3 En utveckling om beskattningen av försäljningsvinster

Ett av de grundläggande problemen i ett inkomstskattesystem - baserat på en nominell eller real definition av inkomst - är frågan om beskattning av förmögenhetens värdestegring. I dag har väl den största delen av skatte-teoretikerna godtagit den s.k. Haig-Simons-definitionen av inkomst, dvs. att

$$\text{inkomst} = \text{konsumtion} + \text{förmögenhetens (reala) förändring}$$

och i förmögenhetens (reala) förändring ingår givetvis också orealiserad värdeökning.

Det grundläggande problemet i beskattningen av värdestegringen ligger emellertid i det faktum, att det såväl tekniskt som principiellt (betalningsförmågeprincipen kombinerad med likviditetsbegränsningar) är oerhört svårt att beskatta värdestegring när den uppkommer (exempelvis per beskattningsår). Därmed har vi fått realisationsvinstbeskattningssystemet med alla de såväl teoretiska som praktiska problem detta system medför (uppskjuten skattebetalning, problem med fastställande av anskaffningskostnad, relation till arvs- och gåvobeskattning etc.).

Den finländska lagstiftningen om realisationsvinstbeskattning är i sin nuvarande form mycket ny. De nuvarande reglerna tillämpades första gången i 1986 års beskattning. I stora drag kunde systemet beskrivas med hjälp av följande formel.¹⁾

$$(2) \quad tt = mb_T(V_T - H - A)$$

I ekvation (2) är

tt = realisationsvinstskattens belopp

m = den skattskyldiges marginals katt

b_T = den andel av försäljningsvinsten som inkluderas i den skattepliktiga inkomsten

V_T = egendomens försäljningspris

H = den avdragbara anskaffningskostnaden

A = ett s.k. fribelopp.

T = tiden mellan försäljning och anskaffning

---

1) Se också den såkallade ekonomistgruppens remissvar (Lausunto (1988)).

De i formeln angivna parametervärdena är beroende på å ena sidan huruvida försäljningsvinsten klassificeras som tillfällig försäljningsvinst eller s.k. egendoms överlåtelsevinst samt å andra sidan huruvida försäljningsvinsten härrör sig från fast eller lös egendom. Den avdragbara anskaffningskostnaden är antingen den verkliga anskaffningskostnaden (V_0) eller den presumterade anskaffningskostnaden (cV_T , $c=0,5$) enligt den skattskyldiges val.

För att få en bild av vilken effektiv skattegrad för försäljningsvinster dessa regler ger upphov till kräver vi, att investeringens realvärde år T är detsamma

- (i) i en situation då försäljningsvinsten beskattas enligt nuvarande regler, och
- (ii) i en situation då värdestegringen skulle beskattas under den period som den uppkommer.

Ifall vi antar, att egendomens försäljningspris år T (V_T) är

$$(3) \quad V_T = (1+g)^T (1+p)^T V_0$$

där g = den reala värdestegringen, %/år och
 p = den nominella värdestegringen, %/år,

innebär detta, att följande likhet bör gälla:

$$(4) \quad [1 + (1-t)g]^T V_0 = \frac{(1-mb_T)V_T + mb_T(H+A)}{(1+p)^T}$$

I ekvation (4) står t för den effektiva skattegraden för värdestegringen. Löser vi ekvation (4) med avseende å den effektiva skattegraden t får vi följande resultat:

$$(5a) \quad t = 1/g \left\{ (1+g) - \left[\left[1 - m b_T \left(1 - \frac{A}{V_T} \right) \right] (1+g)^T + \frac{m b_T}{(1+P)^T} \right]^{1/T} \right\}$$

när $H = V_0$

och

$$(5b) \quad t = \frac{1+g}{g} \left(1 - \left[1 - m b_T \left(1 - c_T - \frac{A}{V_T} \right) \right]^{1/T} \right)$$

när $H = c_T V_T$

I tabell 5 har jag tabulerat ut vissa värden för den effektiva skattegraden med dagens och de i samband med skattereformen föreslagna parametervärdena för beräkningen av försäljningsvinsten. Åtminstone följande observationer kan göras utgående från tabellen:

(i) de nuvarande (och de föreslagna) reglerna ger upphov till att den effektiva skattegraden blir lägre ju längre realisationen av värdestegringen uppskjuts. Detta leder lätt till den inlåsningseffekt, som har fått en framträdande plats i litteraturen om försäljningsvinstbeskattningen.

(ii) de nuvarande (och de föreslagna) reglerna ger upphov till att den effektiva skattegraden (vanligtvis) stiger med inflationstakten.

(iii) de nuvarande (och de föreslagna) reglerna ger upphov till, att den effektiva skattegraden (vanligtvis) sjunker med placeringens avkastning.

Dessa de nuvarande och de föreslagna reglernas egenskaper är knappast vettiga. Speciellt det faktum, att den effektiva skattegraden på för-

säljningsvinsterna faller med den tid, som placeringens värdeökning lämnas orealiserad, är besvärlig. Med tanke på att eliminera denna effekt och samtidigt att minska försäljningsvinstbeskattningens inläsningseffekt, föreslog en s.k. ekonomistgrupp, att parametern för den s.k. anskaffningsprispresumtionen skulle utformas så, att den effektiva skattegraden hålls konstant. Utgående från ekvation (4) kan vi alltså lösa ut anskaffningspresumtionen (c) som en funktion av realisationstidpunkten (och andra parametrar). Då får vi följande uttryck:

$$(6) \quad c_T = \frac{1}{m} \left\{ \left[\frac{1+(1-t)g}{1+g} \right]^T + m - 1 \right\}$$

Ifall vi antar, att $m = 0,5$
 $t = 0,3$ och
 $g = 0,04$

får vi följande värden för anskaffningsprispresumtionen (tabell 5)

Tabell 5: Anskaffningsprispresumtionen för försäljningsvinster: "ekonomistgruppens förslag".

T	1	3	5	6	8	20	15	20
c_T	0,98	0,93	0,89	0,87	0,82	0,78	0,68	0,59

Detta förslag har emellertid inte mottagits med någon större entusiasm.

3. BOLAGSBESKATTNINGEN

I detta avsnitt granskar jag den finländska bolagsskattens struktur och reformplaner av densamma ur neutralitetssynvinkel. Neutralitetsbegreppet definieras därför i detta avsnitt närmast ur bolagets finansierings- och investeringssynvinkel. Problematiken i företagsbeskattningen är emellertid mera komplicerad än i beskattningen av fysiska personer. Därför kommer jag att begränsa mig till enbart ett fåtal frågor. Greppet i avsnittet blir,

Tabell 6: Den effektiva skattegraden för försäljningsvinster enligt nuvarande regler, enligt föreslagna regler (KB 1987:37) och enligt den s.k. ekonomistgruppens förslag.

		T									
		P	1	3	5	6	8	10	15	20	
A. NUVARANDE	g=0.04	0	50	49	48	0	0	0	0	0	
		4	98	94	90	0	0	0	0	0	
		10	164	153	142	0	0	0	0	0	
	$V_T = 100.000$										
	g=0.07	0	50	48	47	0	0	0	0	0	
		4	78	73	69	0	0	0	0	0	
10		115	106	86	0	0	0	0	0		
B. FÖRSLAG	g=0.04	0	50	49	48	1	5	7	9	8	
		4	98	94	90	15	18	16	11	8	
		10	164	153	142	27	20	16	11	8	
	$V_T = 5.000.000$										
	g=0.07	0	50	48	47	7	9	9	6	5	
		4	78	73	69	14	12	9	6	5	
10		115	106	86	16	12	9	6	5		
B. FÖRSLAG	g=0.04	0	24	28	17	0	0	0	0	0	
		4	72	59	33	0	0	0	0	0	
		10	138	98	51	0	0	0	0	0	
	$V_T = 100.000$										
	g=0.07	0	35	30	17	0	0	0	0	0	
		4	62	47	25	0	0	0	0	0	
10		100	68	34	0	0	0	0	0		
B. FÖRSLAG	g=0.04	0	50	34	19	17	17	16	15	13	
		4	98	65	35	32	31	26	17	13	
		10	163	105	53	43	33	26	17	13	
	$V_T = 5.000.000$										
	g=0.07	0	50	34	18	16	16	15	10	8	
		4	77	51	26	24	19	15	10	8	
10		115	72	36	26	19	15	10	8		
C. EKONOMIST	g=0.04		30 } oberoende av innehavets								
	g=0.07		18 } längd och inflationstakt								

kanske ologiskt nog i förhållande till avsnittet om personbeskattningen, integrerat: de flesta analysansatserna tar i beaktande både företagets och ägarens beskattning.

Avsnittets struktur är följande. I ett första avsnitt diskuterar jag hur integrationen av företags- och ägarbeskattningen fungerar då det gäller dividender, dvs. utdelad vinst. Samtidigt försöker jag ge några synpunkter på den finansiella neutraliteten i kapitalinkomstbeskattningen som integrerat system. I ett andra avsnitt diskuterar jag hur beskattningsreglerna påverkar företagets val av investeringsobjekt. De viktigaste synpunkterna härvidlag gäller de reserveringar, som företaget tillåts göra i beskattningen.

3.1 Dividendavdragssystemet contra avoir fiscal

Den klart största principiella förändringen i bolagsbeskattningen, som av allt att döma kommer att genomföras i samband med den finländska skattereformen, är att det nuvarande systemet för integration av dividendbeskattningen - dividendavdragssystemet - kommer att ersättas av ett system av den typ, som idag nyttjas i de flesta EG-länder, dvs. det s.k. gottgörelsesystemet eller avoir fiscal. Jag beskriver först systemens huvudlinjer i avsnitt 3.1.1 och diskuterar sedan frågan om den finansiella neutraliteten i avsnitt 3.1.2.

3.1.1 System för lindring (eliminering) av dubbelbeskattning av dividender

Idag lindras den s.k. dubbelbeskattningen av dividender i Finland med hjälp av ett s.k. dividendavdrag: 60 (100) % av företagets utdelade dividender får avdras från den annars skattepliktiga inkomsten i statsbeskattningen.

I samband med den skattereform, som planeras, kommer dividendavdraget av allt att döma att ersättas med ett gottgörelsesystem, där dividendmottagaren får räkna sig till godo den inkomstskatt, som bolaget redan har erlagt.

Dessa två system för lindring av dubbelbeskattningen av dividender jämförs med varandra i följande tabell.

Tabell 7. En jämförelse av dividendavdragssystemet och avoir fiscal.
Exempel.

Exempel a: Det nuvarande dividendavdragssystemet i Finland

<u>Företagets beskattning</u>		KB	SB	Tillsammans	
Skattepliktig inkomst		1000	1000	1000	
Dividendavdrag (80%)			544		
Beskattningsbar inkomst		1000	456		
Skatt (17, 33%)		170	150	320	
Dividend				680	
<u>Dividendmot.beskattn.</u>	A	B	C	D	Tills.
Marginalskatt, %	0	20	40	60	
Beskattningsbar ink.	170	170	170	170	680
Skatt	0	34	68	102	204
<u>Totalinkomst</u>	250	250	250	250	1000
Skatter sammanl.	80	114	148	182	524
Skattegrad, %	32,0	45,6	59,2	72,8	52,4

Exempel b: Avoir fiscal

<u>Företagets beskattning</u>		KB	SB	Tillsammans	
Skattepliktig inkomst		1000	1000	1000	
Beskattningsbar inkomst		1000	1000		
Skatt (17, 33%)		170	330	500	
Dividend				500	
<u>Dividendmottag. besk.</u>	A	B	C	D	Tills.
Marginalskatt, %	0	20	40	60	
Netto dividend	125	125	125	125	500
Besk. inkomst	250	250	250	250	1000
Skatt	0	50	100	150	300
./ bolagets skatt	125	125	125	125	500
Aterb. (-)/tillägg (+)	-125	-75	-25	25	-200
<u>Total inkomst</u>	250	250	250	250	1000
Skatter sammanl.	0	50	100	150	300
Skattegrad, %	0	20	40	60	30

KB = kommunalbeskattning, SB = statsbeskattning

På basen av exemplet i tabell 7 kan vi konstatera följande:

(i) i princip innebär det nuvarande dividendavdragssystemet att dividenderna beskattas mer än en gång. Det föreslagna gottgörelsesystemet garanterar däremot i princip, att dubbelbeskattningen elimineras.

(ii) det faktum, att stiftelser o.a. skattefria, allmännyttiga samfund inte föreslås få återbäring i samband med gottgörelsesystemets genomförande, kommer att innebära, att dessa dividendmottagares effektiva beskattning skärps. Detsamma kommer av allt att döma åtminstone för en tid att gälla för utländska ägare (tills eventuella skatteavtalsförhandlingar har gett resultat).

(iii) det faktum, att den kommunala, s.k. prövningsbeskattningen (speciellt för fastighetsinkomst) av allt att döma inte kommer att tas i beaktande i gottgörelsesystemet (som av företaget betald inkomstskatt), kommer att införa ett element av dubbelbeskattning i systemet.

I den ovan förda diskussionen har vi utgått från, att inkomstbasen i bolagsbeskattningen är brett definierad, dvs. att den "verkliga" inkomsten och den skattepliktiga inkomsten är identiska. Detta är emellertid inte fallet enligt nugällande regler och kommer knappast heller att vara det i framtiden. För att få en bild av hur de ovan beskrivna systemen fungerar i en situation då inkomstbasen i bolagsbeskattningen "läcker" har följande exempel konstruerats.

Från exemplet i tabell 8 framgår, att dividendavdragssystemet är mindre känsligt för läckage i bolagsbeskattningens inkomstbas: enligt dividendavdragssystemet ligger skattebördan i huvudsak på dividendmottagaren.

Tabell 8. Dividendavdragssystemet och avoir fiscal i ett läckande bolagsskattesystem. Exempel.

Exempel a: Dividendavdraget i ett "läckande" bolagsskattesystem.

Företagets beskattning		KB	SB	Tillsammans	
Resultat				1000	
Skattepliktig inkomst		500	500		
Dividendavdrag (80 %)			732		
Beskattningsbar inkomst		500	(-232)		
Skatt		85	0	85	
Dividend				915	
Dividendmot. besk.	A	B	C	D	Tills.
Marginalskatt, %	0	20	40	60	
Skattepliktig inkomst	229	229	229	229	915
Skatt	0	46	92	137	275
Totalinkomst	250	250	250	250	1000
Skatter sammanl.	21	67	113	159	360
Skattegrad, %	8,5	26,8	45,2	63,5	36,0

Exempel b: Avoir fiscal i ett "läckande" bolagsskattesystem.

Företagets beskattning		KB	SB	Tillsammans	
Resultat				1000	
Skattepliktig/beskattningsbar ink.		500	500		
Skatt		85	165	250	
Dividend				750	
Dividendmot. besk.	A	B	C	D	Tills.
Marginalskatt, %	0	20	40	60	
Netto dividend	188	188	188	188	750
Skattepliktig ink.	375	375	375	375	1500
Skatt	0	75	150	225	450
Avdras bol. skatt	188	188	188	188	750
Återb./Tilllägg(+)	-188	-113	-38	38	-300
Totalinkomst	250	250	250	250	1000
Skatter sammanlagt	-125	-50	25	100	-50
Skattegrad, %	-50,0	-20,0	10,0	40,0	-5,0

Gottgörelsesystemet är emellertid mycket känsligt för ofullkomligheter i inkomstbasen. Därför kommer av allt att döma också en s.k. minimiskatt att introduceras i samband med övergången till avoir fiscal. Denna minimiskatt kommer att konstrueras så, att den bolagsskatt, som dividendmottagaren får räkna sig till godo, verkligen har erlagts av företaget.

3.1.2 Den finansiella neutraliteten : dividendavdragssystemet contra avoir fiscal

Efter att i föregående avsnitt ha gett en bild av de praktiska huvuddragen i de två aktuella systemen för lindring (eliminering) av dubbelbeskattningen av dividendinkomster, skall jag i detta avsnitt ge en mera traditionell bild av reformförslagets effekter. Jag skall alltså presentera en del beräkningar av kapitalets användningskostnad (user cost of capital) enligt de två systemen. Detta avsnitt bygger på en artikel, som inom kort kommer att publiceras (Ingberg(1988)). Beräkningarna, som är uppbyggda för att illustrera just övergången från dividendavdragssystemet till avoir fiscal, gäller närmast en investering i en maskin eller anläggning. Resultaten strävar inte ens till exakthet, men torde på ett adekvat sätt ange riktningen på användningskostnadens förändring. De skatteparametrar, som har använts i beräkningarna har angivits i tabell 9.

Tabell 9. Parametervärden för nuvarande skattesystem.

	%/år
marginalskatt för räntor och dividender	50
företagsskatt	50
försäljningsvinstskatt	10
tillåten avskrivning	30
verklig förslitning	8
dividendavdrag*)	53

*) 80 % och endast i statsbeskattningen

Utgående från de i tabell 9 angivna parametervärdena har jag beräknat, vad den reala avkastningen på en maskininvestering måste vara enligt dagens skattesystem då realräntan är 5 % (tabell 10).

I tabell 10 anger parametern a graden av läckage i inkomstbasen (ifall $a < 1$ är den skattepliktiga vinsten mindre än den bokföringsmässiga).

Tabell 10. Det reala avkastningskravet på en investering i maskiner (%) då realräntan är 5 % (nuvarande skattesystem).

Finansieringsform	Inflationstakt, %		
	0	5	10
Intern			
a=1,0	3,7	1,9	-0,4
a=0,8	1,8	0,3	-1,6
Lånemedel			
a=1,0	3,1	0,7	-2,0
a=0,8	1,3	-0,7	-2,9
Emission			
a=1,0	5,5	5,6	5,0
a=0,8	3,3	3,4	2,9

Ur tabellen framgår, att emissionsfinansiering är klart oförmånligare än (exempelvis) lånefinansiering. Den viktigaste orsaken till detta är givetvis den, att låneräntor är avdragbara till hela sitt nominella belopp medan dividendavdragssystemet inte tillåter full avdragsrätt av dividender.

Analysen av hur gottgörelsesystemet kommer att påverka kapitalets användningskostnad måste uppdelas i två faser:

(i) för det första beräknas användningskostnaden i en situation där företaget inte erlägger den s.k. minimiskatten.

(ii) för det andra beräknas användningskostnaden i en situation då företaget erlägger minimiskatt.

I den första situationen - minimiskatt erläggs ej - kommer avräkningsystemet att minska avkastningskravet på emissionskapital (se tabell 11) medan övriga finansieringsformer ej kommer att påverkas. Detta beror på, att dubbelbeskattningen av dividender kommer att elimineras.

De facto kommer alltså avkastningskravet på emissionskapital att sammanfalla med avkastningskravet på lånekapital (jämför tabell 10 och 11).

Tabell 11. Det reala avkastningskravet på investeringar i maskiner (%), då realräntan är 5 % (enbart emissionsfinansiering).

	Inflationstakt		
	0	5	10
Dividendavdrag			
a=1,0	5,5	5,6	5,0
a=0,8	3,3	3,4	2,9
Avoir fiscal			
a=1,0	3,1	0,7	-2,0
a=0,8	1,3	-0,7	-2,9

I den andra situationen - när företaget erlägger den s.k. minimiskatten - kommer bolagsskattesystemet de facto att likna en skatt på företagets cash flow. I ett sådant läge kommer företagsbeskattningens parametrar inte alls att påverka kapitalets användningskostnad. Enbart ägarens beskattning kommer att ha relevans. I en dylik situation kommer företagets interna finansiering att bli förmånlig emedan den värdestegring, som den interna finansieringen ger upphov till beskattas lindrigare än ränte- och dividendinkomster. Detta framgår också ur tabell 12.

Tabell 12. Det reala avkastningskravet på en investering i maskiner (%), när realräntan är 5 %: företaget erlägger minimiskatt.

	Inflationstakt		
	0	5	10
Intern	2,8	0,6	-1,7
Lånemedel	5,0	5,0	5,0
Emissionskapital	5,0	5,0	5,0

3.2 Avskrivningsregler och reserveringar

Mitt andra tema då det gäller företagsbeskattningen gäller frågan om hur skattesystemet eventuellt påverkar företagets val av investeringsobjekt. Också denna fråga har traditionellt analyserats med hjälp av kapitalets användningskostnad (se t.ex Ingberg (1987)). Mina synpunkter i detta av-

snitt berör tre frågor. För det första diskuterar jag helt kort grundfilosofin i vår nuvarande näringskattelag. För det andra ger jag några synpunkter på reserveringsmöjligheterna i bolagsbeskattningen (närmast lager- och FoU-reserveringarna). Slutligen berör jag problematiken kring de s.k. investeringsreserveringarna.

3.2.1 Näringskattelagens grundfilosofi

Det gällande regelsystemet för bolagsbeskattningen – näringskattelagen från år 1968 – har som sin kanske främsta målsättning att vara tillväxtbefrämjande. Detta är en klart utsagd målsättning för lagen och tar sig uttryck i en uppsättning mycket liberala avskrivnings- och värderingsregler.

I den nu aktuella reformen av bolagsbeskattningen är det knappast någon, som har ifrågasatt denna grundmålsättning. Det är typiskt, att det kommittébetänkande, på vilket hela reformdiskussionen för företagsbeskattningsdel bygger, inte innehåller några radikala förslag om en skärpning av avskrivningsreglerna, även om betänkandet i övrigt är mycket radikalt i sin strävan att bredda inkomstbasen i företagsbeskattningen (KB 1987:39).

I detta sammanhang kan det också vara på sin plats att konstatera, att grundfilosofin i bolagsbeskattningen – tillväxtfrämjandet – inte nödvändigtvis behöver stå i konflikt med kravet på en neutral behandling av olika investeringsobjekt. Ifall man önskar tillåta "överavskrivningar" och ändå bibehålla neutraliteten gäller det bara att tillåta lika stora överavskrivningar (och reserveringar) för alla typer av investeringar.

3.2.2 Lagerreserveringen och reserveringen för forsknings- och utvecklingsarbete

De reserveringar, vars existensberättigande har ifrågasatts mest i debatten om företagsbeskattningen är lagerreserveringen och reserveringen för forsknings- och utvecklingsarbete.

Enligt nu gällande regler får företaget göra lagerreservering på högst 40 % (tillsammans med driftsreserveringen högst 35 %) på sitt lager av omsättningstillgångar, som är värderade enligt FIFO-princip. Denna reservering har ansetts för liberal speciellt i samband med den regel, som möjliggör värdering av lager av halvfabrikat enbart till dess rörliga kostnad. I bakgrunden finns av allt att döma också en tanke om att investeringar i lager är improduktiva (=onödiga).

På grund av att omsättningstillgångarna värderas enligt FIFO-principen skulle emellertid ett slopande av lagerreserveringen, vilket föreslogs i ovan nämnda kommittébetänkande - eller en klar minskning av maximibeloppet för reserveringen - innebära, att inflationsvinster skulle realiseras för beskattning. Detta skulle av allt att döma innebära, att "avkastningskravet" på lagerinvesteringar skulle bli klart högre än för investeringar i anläggningstillgångar (se tabell 13)

Av allt att döma kommer lagerreserveringen inte att slopas i samband med reformen av bolagsbeskattningen, men dess högsta belopp kommer troligen att sänkas till 30% (25%).

Enligt nu gällande regler får företagen göra ett extra avdrag från sin skattepliktiga inkomst på (normalt) 25% av sina forskningsutgifter (FoU-

reservering). Detta avdrag är en direkt skattelättnad då ju forskningsutgifterna redan annars i vanliga fall är avdragbara under den räkenskapsperiod då de uppkommer (löneutgifter). Ur denna synvinkel verkar det inte finnas direkta neutralitetsargument för ett bibehållande av detta avdrag (se tabell 13). Av allt att döma kommer också avdraget att slopas i samband med reformen av företagsbeskattningen.

I tabell 13 presenterar jag några beräkningar av King-Fullerton typ över avkastningskravet på olika investeringsobjekt enligt nu gällande regler. De skatteparametervärden som ligger som grund för beräkningarna, redovisas i tabell 14.

Tabell 13. Investeringsens reala avkastningskrav, %, då företagets diskonteringskurs är 10 %.

	Inflationstakt		
	0	5	10
Maskininvestering	14,5	8,3	2,0
Byggnadsinvestering	16,5	9,0	1,5
Lagerinvestering	16,0	13,0	10,0
Mjukinvestering	13,5	8,0	2,5

Tabell 14. Skatteparametrar, som ligger som grund för beräkningarna i tabell 13.

	%/år
Företagsskattegrad	50
Avskrivning på maskiner	30
Förslitning av maskiner	8
Avskrivning på byggnader	10
Förslitning av byggnader	3
Avskrivning på mjukinvesteringar	100
Förslitning av mjukinvesteringar	25
Lagerreservering	40
Avdrag för mjukinvestering	25

3.2.3 Investeringsreserveringssystemet

Investeringsreserveringssystemet, vars regler inte finns inskrivna i näringskattelagen utan i en speciallag, har tillkommit för att möjliggöra en konjunkturstyrning av investeringsverksamheten. I praktiken har emellertid systemet allt mer fått karaktär av en allmän skattelättnad.

De viktigaste reglerna i det nu gällande investeringsreserveringssystemet är följande:

(i) företaget får göra en investeringsreservering på högst 50 % av sin vinst före reserveringen. Detta innebär en tidigareläggning av avskrivningen, vilket givetvis kräver, att den investering, till vilken reserveringen sedan utnyttjas inte får avskrivas till den del den är finansierad med reserveringsmedel.

(ii) hälften av reserveringens belopp måste insättas på ett spärkonto på Finlands Bank. På depositionen betalas en 4 procents ränta, som är skattefri inkomst.

(iii) då reserveringen utnyttjas tilläts en extra avskrivning (avdrag) på 3-10 % av investeringen (den direkta skattelättnaden).

Effekten av investeringsreserveringen på kapitalets användningskostnad anses ofta kunna beskrivas som en sänkning av den effektiva bolagsskattesatsen (se exempelvis Airaksinen (1986)). Detta har åskådliggjorts i ekvation 7.

$$(7) \quad t_s = (1-h)t + hb\left(1 - \frac{i/1-t_s}{1+r}\right) + \frac{hA_1}{(1+r)^n} - \frac{hat_s}{(1+r)^n}$$

I ekvationen har använts följande symboler

- h = den andel av vinsten, som man får reservera
- t_s = effektiv skattegrad
- t = den lagstadgade bolagsskatteprocenten
- b = den andel av reserveringen, som måste deponeras
- i = depositionens ränta
- r = företagets diskonteringsränta
- n = reserveringens "omloppstid"
- a = det extra avdrag, som tillåts, då investeringen förverkligas
- A_1 = nuvärdet av de förlorade avskrivningsmöjligheterna på investeringen.

Av uttrycket i ekvation (7) framgår, att den effektiva skattegraden är ju mindre desto mindre värdet av de förlorade avskrivningsmöjligheterna är. Detta innebär, att investeringsreserveringen är fördelaktigare för investeringar med lång avskrivningstid, dvs. speciellt för byggnader (se också tabell 15).

Mot bakgrunden av detta resonemang måste man konstatera, att investeringsreserveringssystemet inte kan betraktas som helt neutralt då det gäller företagets val av investeringsobjekt. Denna brist på neutralitet accentueras delvis också av de rätt liberala regler för företagets realisationsvinstbeskattning, som gäller i Finland.

Av allt att döma kommer också investeringsreserveringssystemet att omprövas i samband med skattereformen. Troligt är, att maximibeloppet för reserveringen kommer att minska.

Tabell 16. Investeringsreserveringens effekt på den effektiva bolags-
skatten (%).

Reserveringens "omloppstid", år	1	2	5
Investeringsföremålets avskrivningsprocent			
10	35,3	34,3	32,0
20	39,0	37,8	34,6
30	40,9	39,5	35,8

4. TILL SLUT

Jag har i denna korta uppsats försökt ge en bakgrund till den reform av inkomstbeskattningen, som av allt att döma genomförs i Finland hösten 1988.

Då det gäller personbeskattningen och speciellt kapitalinkomsternas beskattning konstaterar jag, att de reformförslag som föreligger av allt att döma kommer att vara ägnade att öka likvärdigheten i beskattningen samtidigt som skattearbitragemöjligheterna av allt att döma kringskärs i viss utsträckning. Ett helt neutralt system kommer emellertid inte på långt när att uppnås.

Då det gäller bolagsbeskattningen har jag för det första försökt beskriva skillnaden mellan det nuvarande och det föreslagna systemet för lindring (eliminering) av den s.k. dubbelbeskattningen av dividender. Min uppfattning är, att denna systemförändring är den klart viktigaste delen av reformen av företagsbeskattningen.

För den andra har jag försökt utvärdera effekterna av ovan nämnda systemförändring på den finansiella neutraliteten. Min uppfattning är, att förändringen något kommer att förbättra neutraliteten i bolagsbeskattningen.

För det tredje har jag försökt ge en bakgrund till diskussionen och reformförslagen då det gäller reserveringsmöjligheterna i företagsbeskattningen. Min uppfattning härvidlag är, att den föreslagna minskningen av lagerreserveringen inte är särskilt motiverad medan det föreslagna sloandet av FoU-reserveringen ökar neutraliteten. Den föreslagna inskränkningen av investeringsreserveringsmöjligheterna verkar också vara motiverad ur neutralitetssynvinkel.

LITTERATUR

- Airaksinen, T. (1986) "Vertaileva analyysi pääomatulojen verotuksesta Suomessa ja Ruotsissa vuonna 1986", ETLA, Discussion Papers No 210, 1986.
- Hansson, I. (1986) "Skatter och samhällsekonomi", SNS förlag. Stockholm.
- Ingberg, M. (1987) "Tuloverouudistus ja pääomatulojen verotus", KOP Taloudellinen katsaus 4/1987.
- Ingberg, M. (1988) "A Note on Cost of Capital Formulas", ingår i Finnish Economic Papers 2/1988.
- KB 1987:37 "Betänkande av kommissionen för beskattning av förmögenhetsinkomster", Helsingfors.
- KB 1987:39 "Yritysverotuksen uudistamistoimikunnan mietintö", Helsingfors.
- Korkman, S. (1986) "Rahoitusvaateiden verokohtelusta" Kansantaloudellinen Aikakauskirja 1986:2.
- Lausunto (1988) "Verotuksen uudistusehdotusten arviointitoimikunta: Lausunto kokonaisverouudistukseen liittyviin selvityksiin sisältyvistä omaisuustulojen verotusta koskevista kannanotoista".

ELINKEINOELÄMÄN TUTKIMUSLAITOS (ETLA)
The Research Institute of the Finnish Economy
Lönrotinkatu 4 B, SF-00120 HELSINKI Puh./Tel. (90) 601 322
Telefax (90) 601 753

KESKUSTELUAIHEITA - DISCUSSION PAPERS ISSN 0781-6847

- No 245 PENTTI VARTIA - SYNNÖVE VUORI, Development and Technological Transformation - The Country Study for Finland. 05.10.1987. 62 p.
- No 246 HANNU HERNESNIEMI, Helsingin Arvopaperipörssin osakeindeksit. 15.10.1987. 64 s.
- No 247 HANNU TÖRMÄ - MARKO MÄKELÄ - PEKKA NEITTAANMÄKI, Yleisen tasapainon veromallit ja optimoinnin asiantuntijajärjestelmä EMP. 28.10.1987. 33 s.
- No 248 PAAVO SUNI, Real Exchange Rates as a Time Series Process - A Case of Finland. 30.10.1987. 29 p.
- No 249 HEIKKI TULOKAS, Dollarin heikkenemisen vaikutuksista. 30.12.1987. 22 s.
- No 250 JUKKA LESKELÄ, Laskutusvaluuttojen muutokset ja laskutusvaluuttatilastojen tulkinta. 04.01.1988. 17 s.
- No 251 PEKKA NYKÄNEN, Suomen vaatetusteollisuuden hintakilpailukyky ja kilpailumenestys vuosina 1967-1985. 04.01.1988. 39 s.
- No 252 SYNNÖVE VUORI - PEKKA YLÄ-ANTTILA, Clothing Industry: Can the new Technologies Reverse the Current Trends? 18.01.1988. 25 p.
- No 253 HANNU TÖRMÄ, Suomen kansantalouden yleisen tasapainon veromalli (Gemfin 1.0) - ETLA:n esitutkimusprojektin loppuraportti. Helsinki. 03.03.1988. 48 s.
- No 254 MARKKU KOTILAINEN, Maailmantalouden ja Suomen viennin näkymät vuosina 1988-2007. 28.03.1988. 31 s.
- No 255 ANTTI SUOPERÄ, Analogiaperiaate ja aggregoinnin peruslause aggregoinnissa: yksinkertainen esimerkki makrotason kulutuskäyttäytymisen selvittämisestä. 29.03.1988. 116 s.
- No 256 PEKKA MÄKELÄ, Puuttuvan kaupantekokurssin ongelma osakehintaindeksissä. 30.03.1988. 24 s.
- No 257 SYNNÖVE VUORI, Total Factor Productivity and R&D in Finnish, Swedish and Norwegian Manufacturing Industries, 1964 to 1983. 08.04.1988. 43 p.
- No 258 GEORGE F. RAY, The Diffusion of Technology in Finland. 14.04.1988. 53 p.
- No 259 TIMO TERÄSVIRTA, A Review of PC-GIVE: A Statistical Package for Econometric Modelling. 25.04.1988. 17 p.
- No 260 ERKKI KOSKELA, Saving, Income Risk and Interest Rate Wedge: A Note. 12.05.1988. 10 p.

- No 261 MARKKU KOTILAINEN, Medium-Term Prospects for the European Economies. 02.06.1988. 45 p.
- No 262 RITVA LUUKKONEN - TIMO TERÄSVIRTA, Testing Linearity of Economic Time Series against Cyclical Asymmetry. 08.06.1988. 30 p.
- No 263 GEORGE F. RAY, Finnish Patenting Activity. 13.06.1988. 19 p.
- No 264 JUSSI KARKO, Tekniikkaerojen mittaaminen taloudellis-funktionaalisen ja deskriptiivisen indeksiteorian puitteissa. 28.06.1988. 57 s.
- No 265 TIMO SAALASTI, Hintakilpailukyky ja markkinaosuudet Suomen tehdasteollisuudessa. 01.08.1988. 75 s.
- No 266 PEKKA ILMAKUNNAS, Yrityssaineiston käyttömahdollisuuksista tutkimuksessa. 18.08.1988. 40 s.
- No 267 JUSSI RAUMOLIN, Restructuring and Internationalization of the Forest, Mining and Related Engineering Industries in Finland. 19.08.1988. 86 p.
- No 268 KANNIAINEN VESA, Erfarenheter om styrning av investeringar i Finland. 26.08.1988. 17 s.
- No 269 JUSSI RAUMOLIN, Problems Related to the Transfer of Technology in the Mining Sector with Special Reference to Finland. 30.08.1988. 32 p.
- No 270 JUSSI KARKO, Factor Productivity and Technical Change in the Finnish Iron Foundry Industry, 1978-1985. 26.09.1988. 77 p.
- No 271 ERKKI KOSKELA, Timber Supply Incentives and Optimal Forest Taxation. 30.09.1988. 32 p.
- No 272 MIKAEL INGBERG, A Note on Cost of Capital Formulas. 07.10.1988. 29 p.
- No 273 JUSSI KARKO, Tuottavuuskehitys Suomen rautavalmisteollisuudessa 1978-1985. 10.10.1988. 38 s.
- No 274 HILKKA TAIMIO, Taloudellinen kasvu ja kotitaloustuotanto - Katsaus kirjallisuuteen. 01.11.1988. 54 s.
- No 275 MIKAEL INGBERG, Kapitalinkomstbeskattningens neutralitet i Finland. 11.11.1988. 32 s.

Elinkeinoelämän Tutkimuslaitoksen julkaisemat "Keskusteluaiheet" ovat raportteja alustavista tutkimustuloksista ja väliraportteja tekeillä olevista tutkimuksista. Tässä sarjassa julkaistuja monisteita on rajoitetusti saatavissa ETLAn kirjastosta tai ao. tutkijalta.

Papers in this series are reports on preliminary research results and on studies in progress; they can be obtained, on request, by the author's permission.